

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLVIII Міжнародної наукової студентської
конференції за підсумками науково-дослідних робіт
студентів за 2024 рік

(м. Полтава, 10 квітня 2025 року)

ПОЛТАВА 2025

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*До Дня науки в Україні та
Міжнародного року
кооперативів 2025*

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLVIII Міжнародної наукової студентської
конференції за підсумками науково-дослідних робіт
студентів за 2024 рік

(м. Полтава, 10 квітня 2025 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082) *Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО*
А43

Видано відповідно наказу по університету № 24-Н від 29 січня 2025 року.

Організаційний комітет конференції

Голова організаційного комітету – Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

Заступник голови організаційного комітету – Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ;

Ю. В. Перегуда, директор міжнародного науково-освітнього центру ПУЕТ;

Д. С. Семикоз, начальник відділу розвитку та інновацій ПУЕТ;

А. В. Філіпповський, голова Студентської ради університету ПУЕТ;

Д. А. Посполітак, голова Наукового товариства студентів ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

А43 **Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLVIII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2024 рік (м. Полтава, 10 квітня 2025 р.).** – Полтава: ПУЕТ. – 726 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-472-7

Збірник містить тези доповідей XLVIII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2024 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти. Збірник присвячено Дню науки в Україні та Міжнародному року кооперативів.

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-472-7

© Полтавський університет
економіки і торгівлі, 2025

дасть їм можливість конкурувати в змінному ринковому середовищі.

Список використаних інформаційних джерел

1. Верба В. А., Гребешкова О. М. Управління розвитком компанії: теоретичні та прикладні проблеми сьогодення. *Економіка та управління*. 2009. № 5. С. 40–45
2. Ковальова О. М. Роль бджільництва в досягненні сталого розвитку аграрних підприємств та сільських територій. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 259–263. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-46>.
3. Кропивко М. М. Теоретичні засади стратегічного управління розвитком сільськогосподарських підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018, № 3. Том 2. С. 113–118.
4. Лагодієнко В. В., Денисюк Т. В., Печка С. С. Теоретичне обґрунтування оцінювання ефективності диверсифікації виробництва аграрного підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 2. С. 100–106.
5. Строченко Н. І., Ковальова О. М. Роль інновацій в підвищенні ефективності управління конкурентоспроможністю вітчизняного агробізнесу. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 80. С. 34–40. http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/80_2024/9.pdf.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНУ «РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА»

*Д. М. Маліношевський, студент спеціальності Менеджмент
Л. М. Шимановська-Діанич, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Завдання ефективного управління розвитком стає ключовим на шляху до реалізації цілей та напрямів діяльності підприємства та першочергово передбачає визначення концептуальних теоретичних основ до розуміння як сутності розвитку так і методології управління ним [1, с. 9; 8, с. 13]. Тому еволюція, сутність та зміст категорії «розвиток» у напрямі використання до підприємства, організації, установи чи іншої господарської системи було та й залишається на сьогодні актуальним питанням для наукових досліджень. Як стверджує Стрілець В. Ю., що «невід’ємним атрибутом концепції розвитку країни є розвиток підприємств як базис для розбудови заможного суспільства» [4, с. 47].

Далі науковець відзначає, що сучасний науковий простір питанню розвитку на рівні підприємства приділяє достатньо значну увагу в дослідженнях та ґрунтовно обґрунтовує з точки зору практичного використання. Поряд з цим значна увага в напрямі наукового дослідження сутності категорії «розвитку підприємства», на думку Стрілець В. Ю., «створюють плутанину щодо основних ідентифікаторів розвитку» через те, що «у фахових працях відзначаємо значну кількість наукових підходів, поглядів на сутність та зміст цієї категорії» [4, с. 47]. Тому розпочнемо з етимології категорії «розвиток підприємства» відповідно до словників, в яких детально описана вказана категорія, що ототожнюється з ростом, об'ємом, зміною або розширенням; рухом уперед, формуванням нових рис, становленням нових структурних характеристик об'єкта, його еволюцією, поліпшенням, удосконаленням, прогресом; переходом від одного якісного стану до іншого; з незворотними, скерованими, закономірними змінами, що характеризують трансформацію якості, перехід до нових рівнів організації [3, с. 38–39].

Першоосновою для визначення терміна «розвиток підприємства», на думку Занори В., є розуміння «розвитку» як філософської категорії [2, с. 71] у зв'язку з унікальною сукупністю функціонально взаємопов'язаних між собою складових елементів, зв'язків та залежностей, що поєднуються у складну структуру об'єкта дослідження. В наукових дослідженнях висвітлюється різні підходи до ідентифікації категоріального апарату поняття «розвиток підприємства», заснованого на одній або ж декілька його характеристик, що пов'язані з визначенням розвитку як філософської категорії (табл. 1).

Таблиця 1 – Ідентифікація трактування терміну «розвиток»

Наукові напрями	Трактування терміну
Розвиток як філософська категорія	Розвиток є переходом від одного якісного стану до іншого; якісною зміною в структурі об'єкта; створенням якісно нового об'єкта [2, с. 71]
	Як закономірна зміна матерії і свідомості, або як вищий тип руху і змін у природі та суспільстві, пов'язаний з переходом від однієї якості до іншої, від старого до нового, або як характеристика якісних змін об'єктів, поява нових форм, пов'язана зі змінами внутрішніх і зовнішніх зв'язків [3, с. 39]

Наукові напрями	Трактування терміну
Розвиток як філософська категорія	Прогрес, регрес, деградація, занепад, знищення, перехід від вищого до нижчого, від більш довершеного до менш довершеного, до зниження рівня гармонізації системи [3, с. 40]
Розвиток через призму економічної теорії	Розвиток є поступовим, послідовним процесом нагромадження досягнень та їх продовженням, є не односпрямованим рухом до істини, є особливим явищем, що вирізняється практикою і свідомістю та є зрушенням стану рівноваги [3, с. 40] Розвиток підприємства можливий лише за умови переборення кризових явищ, що виникають на відповідному етапі» та забезпечують економічне зростання у майбутньому [5, с. 11]
Розвиток у менеджменті	Переборення кризових явищ» призведе до створення «нової якості» [6, с. 37] З позиції менеджменту під розвитком розуміють «комплексний процес впливу керованої системи на керуючу» задля забезпечення стійкості системи і «наращення потенціалу для виходу на нову якість управління з постійною адаптацією до вимоги зовнішнього середовища» [6, с. 37] Розвиток ототожнюється з процесом функціонування та еволюції підприємства, зорієнтованого на довгострокову перспективу та заснованим на єдності його внутрішньої й зовнішньої властивості долати суперечності [7]
Розвиток у прикладній економіці	Розвиток – перехід від одного стану економіки до іншого, коли у новому періоді не тільки збільшується виробництво тих самих товарів і послуг, що вже вироблялися раніше, а має місце й виробництво нових товарів і послуг з використанням нових технологій порівняно з минулим періодом [3, с. 39]. Як основний атрибут діяльності підприємства включає в себе бачення категорії «розвиток підприємства» на основі концепції функціонування підприємства. В даному випадку під розвитком пропонується цілий процес, що забезпечує стабільне функціонування підприємства та його виживання в ринкових умовах [2, с. 71]

Такий підхід засвідчує, що розвиток щодо підприємства або іншої системи в реальності є не завжди рівномірним, поступовим рухом вперед до економічного зростання. Це пояснюється циклічністю функціонування підприємства або іншої системи, стадіями життєвого циклу, що супроводжуються як етапами зростання так і етапами занепаду або кризи та свідчать про циклічний характер розвитку.

Тому, під розвитком підприємства провідні економісти, беручи за основу філософську критерію, розуміють «еволюцію наукових підходів до ідентифікації категоріального визначення поняття «розвиток підприємства», що розпочинається з процесу, що свідчить про стабільну діяльність підприємства («стабільне функціонування заради розвитку»), далі розвиток стає основою, підґрунтям для стабільної діяльності («розвиток заради функціонування»), а сьогодні є метою такої стабільної діяльності («розвиток заради розвитку») [2, с. 71]. Тоді результативність описаного вище процесу може засвідчуватися як його темпами, так і його якісними змінними, що виражаються підвищеними умовами праці, рівнем задоволеності споживачів, дисконтними політиками для постачальників або покупців, розширенням можливостей на відповідному ринку товарів, робіт та послуг.

Таким чином, дослідивши етимологію сутності поняття «розвиток підприємства» як з точки зору філософських трактувань, так і з точки зору економічної теорії, прикладної економіки та менеджменту виділені важливі ознаки, що притаманні трактуванню категорії «розвиток підприємства», серед яких перехід, зміна, поява, переборення, вихід, долання, збільшення, новизна задля стабільності, функціонування або розвитку.

Список використаних інформаційних джерел

1. Педченко Н. С. Стратегічне управління фінансовим потенціалом розвитку підприємств житлово-комунального господарства: теорія, методологія, практика : [монографія] / Н. С. Педченко, М. І. Кімуржий, В. Ю. Стрілець. – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 271 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/9368>.
2. Занора В. Розвиток підприємства: сутність, форми, види. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення: 16.10.2024).
3. Педченко Н. С. Потенціал розвитку при стратегічному управлінні підприємством : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 365 с.

4. Стрілець В. Ю. Забезпечення розвитку малих підприємств: теорія, методологія, практика : монографія / В. Ю. Стрілець. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 457 с.
5. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій : монографія / Л. О. Лігоненко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. – 580 с.
6. Шимановська-Діанич Л. М. Організаційно-економічний механізм управління розвитком підприємств та організацій споживчої кооперації України: теорія і практика : монографія / Л. М. Шимановська-Діанич, В. А. Власенко. – Полтава : ПУЕТ, 2010. – 314 с.
7. Педченко Н. С. Проблеми адаптування структури потенціалу етапам розвитку підприємства / Н. С. Педченко // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. – Вип. 251. – Т. V. – С. 1125–1132.
8. Стратегічне планування діяльності приватного закладу вищої освіти: якість, розвиток, перспективи : монографія / Н. С. Педченко, М. Г. Педченко. – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 256 с.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

***А. Е. Манукян**, здобувач спеціальності Менеджмент, група 21-0911-002*

***І. З. Саврас**, канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту – науковий керівник
Львівський торговельно-економічний університет*

Сучасні динамічні зміни, що відбуваються у суспільстві та бізнесі, створюють потребу в оновленні методології бізнес-планування в управлінні організацією. Традиційні методики планування бізнес-діяльності мають певні обмеження щодо адаптивності та прогностичної точності, що підкреслює важливість запровадження прогресивних підходів для підтримки конкурентних позицій та забезпечення стійкого розвитку організацій. Тому інтеграція нестандартних рішень та інструментарію в процеси бізнес-планування є важливим фактором для результативного управління та реалізації довгострокових організаційних цілей у контексті сучасної нестабільності ринкового середовища.

Нами виокремлено кілька інноваційних підходів до бізнес-планування, які найбільш ефективно відповідають актуальним викликам організаційного управління (рис. 1).

Маліношевський Д. М. Теоретичні підходи до трактування терміну «розвиток підприємства».....	349
Манукян А. Е. Інноваційні підходи до бізнес-планування в управлінні організацією	353
Мотрич В. Ю., Зеленський А. С. Проблеми та напрями підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю аграрних підприємств.....	355
Нескородь В. М. Комплаєнс як ефективна система контролю за розвитком бізнесу	357
Паламарчук С. В. Цифрові рішення в управлінні персоналом	360
Потапов С. С. Особливості формування та розвитку корпоративної культури товариств в умовах нинішніх реалій та повоєнної розбудови економіки України.....	362
Прийма Д. В. Вплив lean-методології на якість системи процесів організації	365
Razak Ola-Okedeyi Employee Motivation in the Context of the Crisis	367
Рибас Н. А. Управління якістю послуг туристичного підприємства	369
Різніченко С. В. Корпоративна культура в контексті управління конфліктами на підприємстві	371
Рой Ю. О. Виклики управління командою та конфліктами в умовах дистанційної роботи	373
Сороковий С. І. Процедура вибору партнерів в організації для стратегічного альянсу	375